

Návrh

na vyhlášení zvláště chráněného území
a
ochranného pásma zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.

Přírodní památka

Jehnědno

Datum zpracování:
červen 2020

1. Název zvláště chráněného území

Jehnědno

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

Přírodní památka (dále také PP) ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

3. Předměty ochrany a jejich popis

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Předmětem ochrany přírodní památky je ekosystém trvalých i periodických vodních ploch a podmáčených ploch s komplexem pionýrské mokřadní vegetace, výskytem významných a chráněných druhů živočichů a rostlin, zejména pak populace obojživelníků včetně jejich biotopů.

3.2. Popis hlavních předmětů ochrany:

Hlavním předmětem ochrany je komplex pionýrské mokřadní vegetace mělkých trvalých až periodických tůň a střídavě vlhkých jílu ve dně vytěženého hliniště. Jedná se o ekosystém trvalých a periodických vodních, podmáčených ploch ve dně jámy vytvořené při těžbě keramické suroviny (žáruvzdorných jílu) s výskytem významných a chráněných druhů živočichů, zejm. bohatých populací obojživelníků. Komplex je specifický pionýrskou vegetací, nastupující v zamokřených, vlhkých i periodicky vysychajících plochách na jílovitém minerálním substrátu.

Na části lokality stále probíhá maloobjemová těžba, což dotváří neuzavřený pionýrský charakter celého společenstva.

4. Cíl ochrany

Aktuální ekologickou hodnotu území představuje v první řadě druhově pestrá fauna obojživelníků a pestrá ornitocenóza s druhy mokřadů a druhy hnízdícími v bylinné vegetaci na zemi. Cílem péče o lokalitu je udržení, či další spontánní rozšíření druhové diversity ekosystému, uplatňováním opatření vedoucích k udržení co nejvyšší diversity osluněných stanovišť (hlubší a mělké, trvalé i periodicky vysychavé tůně, vlhké a podmáčené jílové substráty, suchá stanoviště vystupujících ostrůvků a svahů jámy), resp. zamezení nástupu druhově chudých ruderalních (zejm. třtinových) porostů či sukcesí ruderalních křovin a náletů.

Prostředkem k dosažení tohoto cíle je řízený management dle potřeby s obnovou a tvorbou tůní, na menších plochách blokování sukcese a expanze sečení, resp. usměrnění sukcese v zarůstajících svazích výhledově směrem k biotopu jedlové doubravy.

Dlouhodobá stabilizace podmínek pro zachování cenných částí lokality sestává zejména ze:

- stabilizace vnějších podmínek
 - ochrana před eutrofizací, kontaminací a splachy z okolích polí
 - stabilizace hydrologických poměrů mokřadu
 - ochrana před devastacemi, skládkováním a jiným nevhodným využitím ploch
- stabilizace přirozených vnitřních procesů
 - blokování sukcese dřevin
 - blokování expanze agresivních bylinných druhů, tvořících chudé kompaktní porosty
 - zachování vodního biotopu zazemňujících a zarůstajících nádrží
 - udržování podmínek pro existenci pionýrské vegetace vlhkých jílu a mělkých periodických tůní
 - usměrňování vývoje dřevinných porostů na určených plochách směrem k přirozené druhové skladbě, resp. věkové a prostorové a struktuře

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) provádět změny druhu pozemků nebo způsobu jejich využití,
- b) vysazovat ryby do vodních ploch,
- c) používat biocidy, které nemají atest neškodnosti pro předmět ochrany,
- d) zřizovat myslivecká zařízení k příkrmování zvěře, včetně vnadišť, újedišť a slanisek,
- e) zřizovat skládky dřeva a jiných materiálů, a to i přechodně, pokud se nejedná o materiál z místa přírodní památky,
- f) mimo činností spojených s povolenou těžební činností v dobývacím prostoru nebo souvisejících s ochranným managementem lokality provádět práce spojené se zásahem do zemského povrchu nebo úpravou vodních poměrů.

Souhlasy uvedené v bodech a) až f) se nevyžadují, pokud tyto činnosti vykonává přímo příslušný orgán ochrany přírody, nebo jsou příslušným orgánem ochrany přírody požadovány v rámci realizace schváleného plánu péče nebo v rámci opatření ke zlepšení stavu prostředí přírodní památky a jejího ochranného pásma.

7. Vymezení hranice přírodní rezervace a jejího ochranného pásma

7.1. Navrhovaná hranice přírodní památky:

Je navrženo aktualizované vymezení území v souladu s reálnými terénními hranicemi ploch hliniště s předpokladem přehlášení na novou výměru. Vzhledem k digitálnímu vymezení nad rastrem ortofotomapy je možné vycházet z digitálního podkladu v Plánu péče. V současné době probíhá v k. ú. Jehnědno KPÚ ale v aktuální fázi není jistý výsledek projednání pozemkové držby s vlastníky původních pozemků před zahájením těžby. Vhodné by bylo vymezit pozemky PP do zvláštní parcely.

7.2. Vymezení ochranného pásma přírodní památky:

Je navrženo vymezení a vyhlášení OP přírodní památky jako minimalizovaného pásu pozemku podél hranice v š. 10 m.

7.3. Získání informace o vymezení přírodní památky a jejího ochranného pásma:

Zákres a vymezení hranice PP a jejího ochranného pásma je přílohou číslo 1 a 3 tohoto návrhu.

Návrh hranic PP a ochranného pásma je dále k dispozici na internetových stránkách Krajského úřadu – Jihočeský kraj (www.kraj-jihocesky.cz) v kapitole „Krajský úřad – Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví – Ochrana přírody a krajiny – Oddělení – Příroda, krajina, druhová ochrana – Zvláště chráněná území“ (<https://zp.kraj-jihocesky.cz/zvlaste-chranena-uzemi.html>).

8. Územně správní zařazení přírodní památky a ochranného pásma

kraj: Jihočeský
okres: Písek
obec s rozšířenou působností: Písek
obec s pověřeným obecním úřadem: Písek
obec: Albrechtice nad Vltavou
katastrální území: Jehnědno

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem přírodní památky a ochranného pásma přírodní památky

Podrobný výčet parcel, výměr je přílohou č. 2 tohoto návrhu.

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území*

Přírodní památka: 8,8429 ha

Ochranné pásmo: 2,2583 ha

Celkem: 11,1012 ha

* *výměra byla stanovena výpočtem z mapových podkladů (v programu ArcGIS)*

11. Odůvodnění návrhu

11.1. Historie ochrany území, vymezení PP:

Jedná se o nové vyhlášení stávajícího chráněného území. Ve zřizovacím předpisu je ZCHÚ vymezeno převážně v severní části lomu na aktuálně těžených, resp. v nedávné minulosti dotěžených plochách, přičemž jižní část jámy je zčásti zahrnuta jako OP, zčásti je z prostoru PP vynechána, včetně části vlhké deprese na JZ okraji jámy. Vzhledem k nejasnému využití jižního okraje vytěžených ploch, jež patrně nejsou bez náročnější technické a ekotechnické rekultivace vhodné pro obnovu zemědělského hospodaření je navrženo jejich přiřazení k ZCHÚ, včetně managementu pro vývoj přírodních biotopů.

Návrh vymezení PP je veden dle hranic ploch v terénu na základě aktuální ortofotomapy. Vymezení zahrnuje pozemky evidenčně vedené jako orná půda a louka, přičemž v aktuálním stavu se nacházejí v těžném, resp. dotěženém prostoru lomové jámy. Aktualizovaná plocha ZCHÚ činí 88 429 m². V současné době probíhá v k. ú. Jehnědno komplexní pozemková úprava, není ale zřejmé, v jakou dobu o pozemcích v ZCHÚ vyústí. Vhodné by samozřejmě bylo vylišit ZCHÚ jako zvláštní pozemek.

Ochranné pásmo je navrženo jako pás pozemku podél hranice ZCHÚ v minimalizované šířce 10 m. Plocha upraveného OP činí 22 583 m². Plochy a hranice jsou vymezeny na základě zákresu do souřadnicově usazené ortofotomapy prezentované ČÚZK jako WMS v prostředí GIS, pro účely přesné evidence bude nutné jejich geodetické zaměření.

Přírodní památka Jehnědno byla zřízena Nařízením Jihočeského kraje č. 3/2016 o vyhlášení Přírodní památky Jehnědno a jejího ochranného pásma a stanovení jejich bližších ochranných podmínek, vydaným 26. 5. 2016, účinným od 2. 7. 2016.

11.2. Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení PP:

Hlavním důvodem vyhlášení PP je úprava hranice ZCHÚ a ochranného pásma.

Po novém vyhlášení PP bude zrušen původní zřizovací předpis, Nařízení Jihočeského kraje č. 3/2016 o vyhlášení Přírodní památky Jehnědno a jejího ochranného pásma a stanovení jejich bližších ochranných podmínek, vydaný 26. 5. 2016, účinný od 2. 7. 2016.

11.3. K názvu zvláště chráněného území:

Navrhovaná PP Jehnědno je dlouhodobě evidována pod totožným názvem. Název lze považovat za jednoznačný a výstižný, a proto je navrhován pro zřizovanou PP.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Vzhledem k současnému charakteru lokality, historickému způsobu ochrany i na základě metodiky MŽP pro stanovení kategorií zvláště chráněných území je navrhována kategorie přírodní památka.

11.5. K předmětům ochrany:

Hlavním předmětem ochrany je komplex pionýrské mokřadní vegetace mělkých trvalých až periodických tůň a střídavě vlhkých jílu ve dně vytěženého hliniště. Jedná se o ekosystém trvalých a periodických vodních, podmačených ploch ve dně jámy vytvořené při těžbě keramické suroviny (žáruvzdorných jílu) s výskytem významných a chráněných druhů živočichů, zejm. bohatých populací obojživelníků. Komplex je specifický pionýrskou vegetací, nastupující v zamokřených, vlhkých i periodicky vysychajících plochách na jílovitém minerálním substrátu.

Na části lokality stále probíhá maloobjemová těžba, což dotváří neuzavřený pionýrský charakter celého společenstva.

Při realizovaných inventarizačních průzkumech byl zjištěn výskyt následujících zvláště chráněných druhů:

Hlavní předmět ochrany – botanika			
Název druhu	Aktuální početnost, vitalita populace	Stupeň ohrožení	Popis biotopu druhu
<i>Centaurium pulchellum</i> zeměžluč spanilá	vzácně	C3	vzácně v rozvolněné vegetaci na vlhkých jílech
<i>Bolboschoenus maritimus</i> kamyšník přímořský	v jedné kolonii	C2	menší kolonie v litorálu periodické tůně, nutno ověřit konkrétní druh

Hlavní předmět ochrany – plazi			
Název druhu	Aktuální početnost, vitalita populace	Stupeň ohrožení	Popis biotopu druhu
<i>Lacerta agilis</i> ještěrka obecná	jednotlivě	SO	suché plochy ve vyvýšených okrajích biotopu
<i>Natrix natrix</i> užovka obojková	jednotlivě	O	využívá různorodá prostředí celého území

Hlavní předmět ochrany – obojživelníci			
Název druhu	Aktuální početnost, vitalita populace	Stupeň ohrožení	Popis biotopu druhu
<i>Triturus vulgaris</i> čolek obecný	jednotlivě	SO/NT	mokřadní biotopy
<i>Triturus cristatus</i> čolek velký	několik jedinců	KO/EN	mokřadní biotopy
<i>Pseudepidalea viridis</i> ropucha zelená	jednotlivě	O/NT	mokřadní biotopy, pionýrský druh narušovaných ploch a otevřených krajín, odolávají suchu, teple i salinitě vod
<i>Bufo bufo</i> ropucha obecná	roztroušeně	O/NT	mokřadní biotopy
<i>Pelobates fuscus</i> blatnice skvrnitá	nezjištěno	KO/NT	mokřadní biotopy
<i>Bombina orientalis</i> kuňka obecná	desítky kusů	O/EN	mokřadní biotopy

<i>Hyla arborea</i> rosnička zelená	desítky jedinců	SO/NT	mokřadní biotopy
<i>Rana lessonae</i> skokan krátkonohý	patrně hojně	KO/VU	mokřadní biotopy
<i>Rana kl. esculenta</i> skokan zelený	jednotlivě	SO/NT	mokřadní biotopy
<i>Rana temporaria</i> skokan hnědý	roztroušeně	-/LC	různé typy mokřadů, vlhká stanoviště, zatím široce rozšířený, ale ubývající druh

Hlavní předmět ochrany – ptáci			
Název druhu	Abundance	Stupeň ohrožení	Popis biotopu druhu
<i>Gallinago gallinago</i> bekasina otavní	opakovaně 1 pár	EN/§2	vlhké louky a travnaté porosty, okraje rybníků, výsypek
<i>Luscinia svecica</i> slavík modráček	jednotlivě	EN/§2	vlhká místa s porosty rákosu, ostřic a vrb v bažinách, na okrajích jezer, rybníků a řek
<i>Coturnix coturnix</i> křepelka polní	jednotlivě v okolí	NT/§2	otevřená krajina s poli a loukami, hnízdí v obilných polích, loukách a jetelištích
<i>Motacilla flava</i> konipas luční	jedno starší pozorování	VU/§2	vlhké louky, mokřiny u rybníků a řek, pole a devastované plochy
<i>Lanius collurio</i> tůuhýk obecný	vzácně v okolí	NT/§3	otevřená krajina s roztroušenými křovinami, pásy, v sadech, lesních pasekách
<i>Circus aeruginosus</i> moták pochop	opakovaně, 1 pár	VU/§3	hnízdí v přibřežních porostech, vrbových keřích i v obilí, loví v otevřené krajině polí a luk, navazující na mokřady
<i>Lanius excubitor</i> tůuhýk šedý	opakovaně, jednotlivě	VU/§3	otevřená krajina s pastvinami a loukami s rozptýlenou zelení, okraje lesů, paseky
<i>Saxicola torquata</i> bramborníček černohlavý	opakovaně, až 8 jedinců v lomu a okolí	VU/§3	hl. nižší polohy, ruderní plochy, příkopy i sklárky, navážky
<i>Luscinia megarhynchos</i> slavík obecný	jednotlivě	LC/§3	lesy, rozptýlená zeleň, parky, staré zahrady
<i>Saxicola rubetra</i> bramborníček hnědý	opakovaně 1 pár v lomu a okolí	LC/§3	vlhčí rovinaté louky s vysokou trávou i suché ruderní plochy
<i>Charadrius dubius</i> kulík říční	opakovaně 1 pár	VU/-	břehy a dna převážně vypuštěných rybníků, říční náplavy, odkalovací nádrže
<i>Vanellus vanellus</i> čejka chocholátá	opakovaně 1 pár v lomu a okolí	VU/-	vlhké louky, okraje rybníků, pole
<i>Alauda arvensis</i> skřivan polní	opakovaně, 1 pár	LC/-	od nížin po nejvyšší polohy, otevřené terény, pole, louky

11.6. K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanovením § 36 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a) provádět změny druhu pozemků nebo způsobu jejich využití:

Předměty ochrany PP jsou vázány na stávající druh a způsob využití pozemků. Proto změna druhu a způsobu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětů ochrany PP a je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody. Nežádoucí je například zalesňování pozemků nebo zpětná zemědělská rekultivace území.

ad b) vysazovat ryby do vodních ploch:

Pro zachování populace předmětů ochrany (zejména obojživelníků) je případné nasazení ryb do vodních ploch naprosto vyloučené. V případě dravých ryb lze předpokládat přímou predaci, u býložravých ryb by došlo k naprosté změně charakteru biotopu.

ad c) používat biocidy, které nemají atest neškodnosti pro předmět ochrany:

Narušení chemismu a trofie území může omezit až znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP, zejména těch citlivých na chemismus prostředí či vázaných na stanoviště s nízkou trofickou úrovní.

ad d) zřizovat myslivecká zařízení k příkrmování zvěře, včetně vnadišť, újedišť a slanisek:

Vzhledem k tomu, že chráněná společenstva jsou citlivá na zvýšený obsah dusíku a fosforu v půdě a při příkrmování se obsah těchto látek v půdě zvyšuje (jedná se o živiny obsažené v příkrmovacích komponentech nebo živiny obsažené v trusu zvířat, která se v místech příkrmování shromažďují), dochází příkrmováním lokálně ke zhoršování podmínek pro společenstva a druhy předmětu ochrany.

ad e) zřizovat skládky dřeva a jiných materiálů, a to i přechodně, pokud se nejedná o materiál z místa přírodní památky:

Mikrolokality výskytu některých druhů tvořících předmět ochrany PP mohou být nevhodným umístěním skládky i malého rozsahu nebo krátké doby trvání vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

ad f) mimo činností spojených s povolenou těžební činností v dobývacím prostoru nebo souvisejících s ochranářským managementem lokality provádět práce spojené se zásahem do zemského povrchu nebo úpravou vodních poměrů:

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh, způsob využití pozemků a stávající vodní režim pozemků. Proto případná změna druhu, způsobu využití pozemků nebo změna vodního režimu znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany PP, a je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody. Výstavbou nových objektů přímo v přírodní památce nebo změnou jejich způsobu využití může dojít k výraznému negativnímu ovlivnění biotopu předmětů ochrany.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Oproti původnímu vymezení vlastní přírodní památky dojde k rozšíření plochy z 5,6775 ha na 8,8429 ha. Nově navržená hranice PP kopíruje po celém svém obvodu hranice pozemků dle mapy KN.

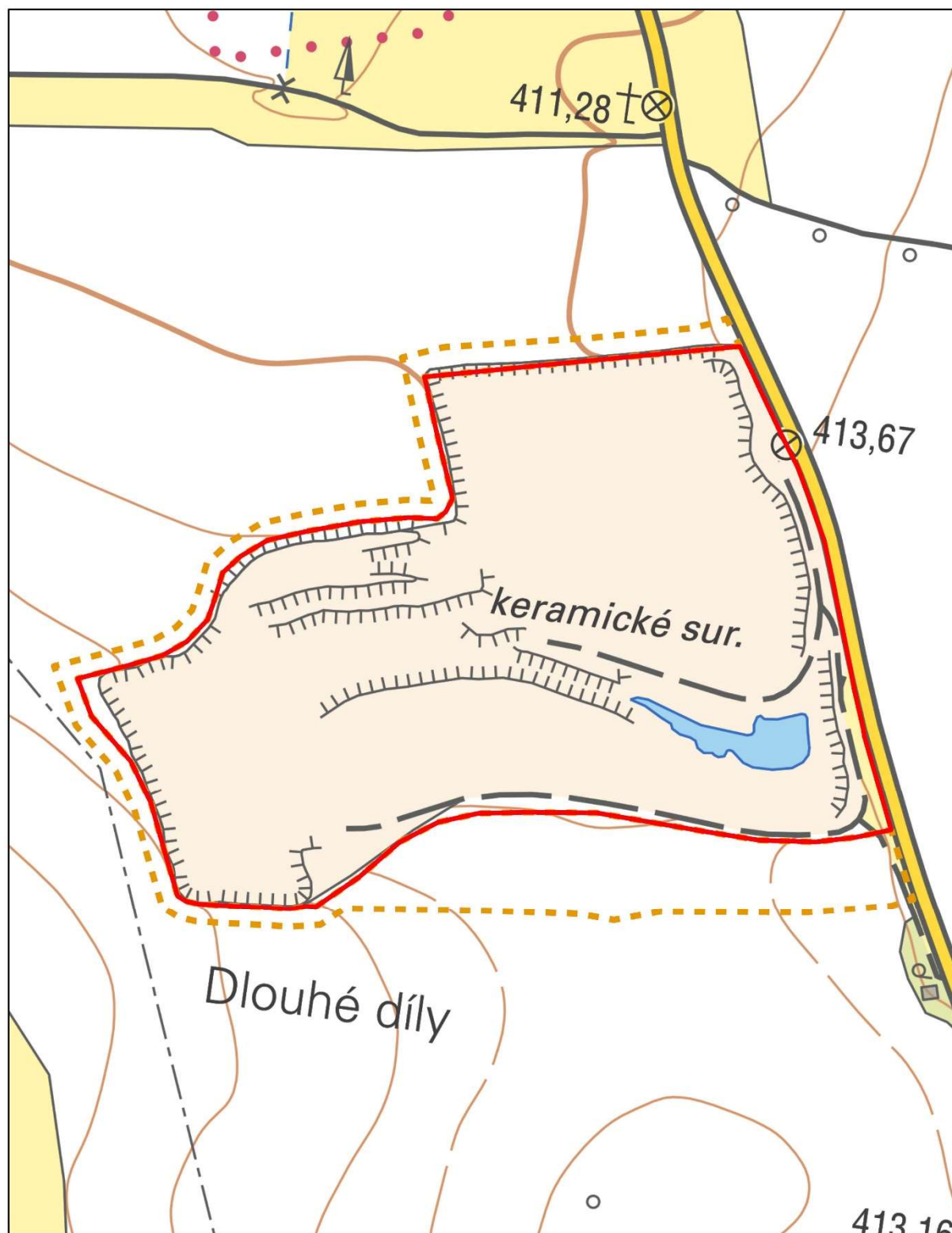
11.10. K vymezení ochranného pásma:

U ochranného pásma PP dojde k drobnému zmenšení z 1,9269 ha na 2,2583 ha. Nově navržená hranice ochranného pásma PP kopíruje hranice pozemků dle mapy KN.

Přílohy:

1. orientační mapa PP včetně OP Jehnědno
2. seznam parcel dotčených navrhovanou PP a jejím OP
3. zákres hranice PP Jehnědno včetně OP do katastrální mapy

Příloha 1: orientační mapa PP Jehnědno včetně OP

 přírodní památka
 ochranné pásmo

0 50 100 m

Zdroje dat:
 ZM ČR, © ČÚZK
 Vyhotovil:
 Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Příloha číslo 2: Seznam parcel

Parcelní vymezení zvláště chráněného území a ochranného pásma							
Číslo parcely dle KN	Číslo parcely dle PK	Druh pozemku dle KN	Způsob využití dle KN	Číslo listu	Výměra parcely	Výměra parcely	Výměra parcely
				vlastnictví	celková dle GIS	v ZCHÚ	v OP
					(m²)	(m²)	(m²)
Katastrální území: Jehnědno							
243/9	232	orná půda		547	19 624	1	2 538
243/16		trvalý travní porost		451	5 839	4 935	292
243/17		trvalý travní porost		304	6 078	5 110	290
243/18		trvalý travní porost		494	3 439	2 939	248
243/28		orná půda		304	4 252	4 040	212
243/13	239	orná půda		304	12 444	12 444	-
	240			304			
	241			547			
243/14	241	orná půda		547	9 824	3 105	1 217
	240			304			
	239			304			
	238			257			
	237			530			
	236			530			
	235			530			
	234			309			
243/1	239	orná půda		304	48 675	1 410	1 576
	238			257			
	237			530			
	236			530			
	235			530			
243/12	242	orná půda		124	8 761	8 652	109
	241			547			
243/27		orná půda		304	3 611	3 611	-
243/26		ostatní plocha		304	3 214	3 194	20
243/10	246/15	ostatní plocha		304	32 361	25 612	6 259
	246/14			175			
	246/13			503			
	246/12			179			
	246/5			153			
				183			
	246/19			59			
	246/6			59			
	246/7			71			
	246/11			155			
		153					
		183					
243/8	246/12	ostatní plocha		179	67 005	759	9 822
	246/11			155			
243/30		orná půda		304	9 223	9 223	-
243/29		orná půda		304	3 393	3 393	-
Plocha celkem:					237 744	88 429	22 583

Příloha číslo 3: zákres hranice PP Jehnědno včetně OP do katastrální mapy

- přírodní památka
- ochranné pásmo
- parcely

0 60 120 m

Zdroje dat:
Ortofoto ČR 2017 , © ČÚZK
Katastr nemovitostí ČR, data k 1.1.2020, © ČÚZK
Vyhotožil:
Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví